

Urychleno sankcemi USA/EU: Čínský jüan – Vzniká nová světová měna

infokuryr.cz/n/2023/05/15/urychleno-sankcemi-usa-eu-cinsky-juan-vznika-nova-svetova-mena

kuryr

15. května 2023

V důsledku sankcí USA a EU se podíl jüanu na mezinárodních platebních transakcích neúprosně zvyšuje

Jüan, jak je čínská měna Rénmínbì v zahraničí známá, se pomalu ale jistě stává vážnou alternativou k americkému dolaru v mezinárodním obchodu se zbožím a komoditami. I to je přímý důsledek západních sankcí proti Rusku, v nichž je dolar nejdůležitějším nástrojem hospodářské politiky války. Protože hrozba vyloučení z plateb v dolarech, kterým dominují a z velké části kontrolují USA, nebo dokonce ztráty přístupu k jejich devizovým rezervám, zabránila mnoha státům, bankám a velkým obchodním domům mluvit proti nim příliš otevřeně, než aby napadly omezení USA a EU. Alespoň na začátku.

Sankce proti Rusku jsou pro Čínu „historickou příležitostí“

Protože Čína považovala ekonomické sankce uvalené na Rusko za historickou příležitost vybudovat vlastní měnu jako globální alternativu k dolaru, a rozhodně toho využila. Vývoj, který autor těchto řádků správně předpověděl loni na jaře a který tehdy západní politici a mainstreamoví ekonomové zcela špatně odhadli, ba dokonce vysmívali.

Dnes, o rok později, mluví fakta jiným jazykem. Letos v březnu ČLR poprvé zpracovala více plateb zahraničního obchodu ve své vlastní měně, jüanu, než v amerických dolarech. Podle údajů čínské státní burzy SAFE v Pekingu byly provedeny přeshraniční transakce v jüanech v hodnotě 549,9 miliardy USD, což je nárůst z 434,5 miliardy USD v únoru. Proporcionálně to činí 48,4 % v jüanech oproti 46,7 % v dolarech, přičemž malý zbytek tvoří transakce v eurech, jenech a dalších třetích měnách.

Yuan překonává euro

Celosvětově byl podíl jüanu na světovém obchodu letos v březnu 4,5 %. I když je to stále zlomek z 84,3 % účtovaných v dolarech, ve srovnání s předválečným číslem z února 2022 je to téměř trojnásobek. A protože vzestupný trend pokračuje, jüan by měl brzy překonat celosvětový význam eura, jehož globální transakční podíl už roky stagnuje kolem 6 procent.

Důvodem není jen nesmírný nárůst objemu obchodu mezi Čínou a Ruskou federací, který je nyní téměř celý vypořádán v jüanech. Podle moskevské burzy MOEX, která je nyní po Hongkongu, Singapuru a Londýně čtvrtým největším mezinárodním obchodním centrem pro transakce v jüanech, se obchodování s devizami v čínské měně během roku zvýšilo osmdesátkrát (!) a nyní představuje téměř polovina všech ruských devizových obchodů. Ruské firmy, ale i soukromé osoby si nyní mohou levně a snadno otevřít cizoměnové účty v jüanech u ruských bank. A také toho využívají, aby se vyhnuli notoricky známým kurzovým rizikům jejich vlastní národní měny, rublu. Velké ruské společnosti nyní

mohou díky jüanu opět získávat zahraniční kapitál. Největší světový výrobce hliníku Rusal, zlatá těžařská skupina Polyus a ruský ropný gigant Rosněř' loni na podzim vydaly dluhopisy v hodnotě 42 miliard jüanů (cca 6 miliard eur) a získaly tak čerstvé peníze na mezinárodním finančním trhu. Něco, čemu mají zabránit západní sankce.

“Petro-Yuan” přichází

Do rozjetého vlaku Yuanů ale nyní naskakují i další země v Asii, Africe a především Latinské Americe. Nejvýraznějším příkladem je Saúdská Arábie, která loni na podzim s velkou pompou oznámila, že zavede platby v jüanech za své dodávky ropy do Číny, a krátce poté následovala Malajsie produkující ropu. Saúdové zjevně chtějí více nezávislosti na petrodolaru, protože se obávají, že je při nejbližší příležitosti postihne podobný osud jako ruská centrální banka, protože poslušně netancovali na melodii Washingtonu. A v případě Malajsie je veřejným tajemstvím, že ruská embargovaná ropa v tamních skladovacích nádržích je přeznačena jako vlastní a následně se ziskem dále prodávána na světovém trhu. Slovo „petro-yuan“ již koluje.

V zemích jako Argentina, Brazílie nebo Pákistán, které nedávno uzavřely dvoustranné platební transakce s Čínou (aktuálně **hlášený**), chrání měnové swapy s čínskou centrální bankou PBOC jejich vlastní dolarové rezervy s omezenou hotovostí a tím podporují směnný kurz domova. měna. Transakce zahraničního obchodu jsou navíc ze své podstaty levnější, pokud není zapojena žádná třetí měna. Eliminace směnných nákladů vede k cenovým výhodám až do výše tří procent v závislosti na měnovém páru.

Alternativa k SWIFT

Ale k tomu, aby byla měna uznána jako globální obchodní měna, to vyžaduje více než vzájemné účty centrálních bank. A zde Čína již léta provádí přípravné práce, z jejichž plodů nyní rychle těží. Od roku 2015 Čína vytvořila funkční alternativu k západnímu SWIFTu s „Cross-Border Interbank Payment System“ (CIPS), který slouží především ke zpracování přeshraničních plateb mezi bankami. CIPS se sídlem v Šanghaji byl bezvýznamným regionálním exotem, dokud nebyly ruské banky vyhozeny ze systému SWIFT. Nyní jsou ale na CIPS napojeny prakticky všechny ruské banky a transakce elektronických peněz s ruskými obchodními partnery jsou opět bez problémů technicky možné; jen se to musí nasměrovat jinak.

„Offshore Yuan“ od roku 1999

Dalším požadavkem je schopnost obchodovat futures a opce s příslušnou měnou. Není to jen něco pro spekulanty, ale je to nezbytný předpoklad ochrany před riziky pro vývozce a dovozce. Protože když si dnes v Číně objedná 10 000 chytrých telefonů za 1 000 juanů, každý s dodáním na Vánoce, samozřejmě bych rád věděl, kolik mě to bude později stát v eurech. Přesně pro to jsou právě zmíněné forwardové směnné obchody, které lze uzavírat prostřednictvím speciálních bank nebo na burze. Obchodování s futures v čínské měně probíhá od zavedení „offshore jüanu“ v roce 1999. Ale teprve v posledním roce objemy obchodů skutečně raketově vzrostly, a to jak v Hongkongu, Singapuru, tak i v Moskvě.

Zásadní je však možnost obchodování s komoditami denominovanými v jüanech na burze. Drtivá většina komoditních obchodů s ropou, kovy a měkkými komoditami probíhá na hlavních komoditních burzách v USA a Londýně. Chicago Mercantile Exchange CME, NYMEX v New Yorku a LIFFE v Londýně pro kovy a ICE pro ropu Brent a certifikáty CO₂ určují klíčové světové ceny. A jsou tam uvedeny v dolarech. S výjimkou CO₂ certifikátů účtovaných v eurech, o které se mimo EU stejně málokdo zajímá.

„Šanghajská mezinárodní energetická burza“, zkráceně INE, byla založena v roce 2013, takže funguje i v jüanech. I to byl donedávna naprosto exotický jev v surovinovém byznysu a jen málokdo ho znal. To se za poslední rok radikálně změnilo, jen za posledních 6 měsíců se objem obchodů s kontrakty na ropu zhruba ztrojnásobil.

Burzovní obchodování s komoditami kotovanými na Yuan

Díky CIPS a posílení burzovního obchodování s komoditami kótovanými v jüanu by se jüan měl brzy používat nejen jako dvoustranná obchodní měna mezi Čínou a jejími ekonomickými partnery, ale také v multilaterálních transakcích, jako je například Malajsie a Brazílie. To bude mít efekt sněhové koule, řekl agentuře Reuters Michael Pettis, vedoucí pracovník společnosti Carnegie China v Pekingu, čínské dceřiné společnosti amerického think-tanku Carnegie Endowment. „Čím více z nás to používá, tím je levnější a efektivnější. Tím, že se Peking pokouší vynutit si stále větší část svého obchodu v Rénmínbì, se snaží vytvořit síťové efekty, díky nimž bude používání Rénmínbì pro obchod mnohem jednodušší a s nižšími třecími náklady.“

Co však ke skutečné rezervní měně stále chybí, je možnost neomezené a bezplatné směnitelnosti jüanu. Offshore úvěr lze vyměnit za jakoukoli cizí měnu. Pro firmy a soukromé osoby v rámci Číny ale stále platí přísné kapitálové kontroly, které mají zabránit nekontrolovanému odlivu peněz do zahraničí.

Ale dříve nebo později se Čína této restriktivní měnové politiky bude muset vzdát, pokud chce dále rozšiřovat svou pozici na devizovém trhu. Citujeme Chi Lo, vedoucího čínského stratéga z BNP Paribas Asset Management: „Číňané používají salámovou taktiku k internacionalizaci Rénmínbì. Nikam nespěchat.“

INFOKURÝR

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST